

naar det fremkommer som et Udtryk for Kirkens egne Ønsker, hvad jeg maa sige, at Hr. Moltesen ogsaa syntes at billige; hvis der kom Ønsker fra Kirkens egen Side, som jo netop er repræsenteret i denne Forsamling, vilde ogsaa han se paa Tanken om en Forfatning med andre Øjne end ellers. Men jeg tilføjer, at jeg ikke venter fra det kirkelige Udvalg et saadant Forslag. Jeg beklager, at jeg ikke tror, at den danske Folkekirke endnu er modnet til Forstaaelse af Betydningen af en saadan fast og regelmæssig Repræsentation. Ganske vist er Forholdet nu det, at kun Danmark og Norge endnu staar tilbage blandt de protestantiske Kirker uden en virkelig Kirkerepræsentation. I Aar fik den anglikanske Kirke endelig sin virkelige Frihed, Selvstændighed og Repræsentation, og vi har nu heller ikke den Opmuntring at kunne henvise til saadanne fremtrædende Kulturstater som Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz eller Schwarzburg-Rudolfstadt og enkelte andre fremragende tyske Stater, som stadig har haft en lignende udviklet Forstaaelse af kirkelig Frihed som Danmark. Disse tyske Kirkesamfund har nemlig ogsaa nu siden Revolutionen faaet deres kirkelige Frihed. Maaske kan dette, at vi nu staar alene tilbage med Norge, i Forbindelse med den udmærkede Agitation for Nødvendigheden af, at den danske Folkekirkes indre Frihed og Selvstændighed sikres, som skyldes det afgaaede radikale Ministeriums Kirkeminister, aabne Øjnene hos os for, hvad altsaa omtrent alle andre Kirkesamfund har set, at Hensynet til Kirkens Arbejde kræver, at Ansvar og Pligten fuldt ud lægges i Kirkens Medlemmers egne Hænder, i alt Fald med Hensyn til de Spørgsmaal, som jeg har betegnet gentagne Gange som Kirkens indre Spørgsmaal.

Men selv om jeg altsaa, som Forholdene desværre staar i Øjeblikket, ikke venter noget Forslag om en Kirkedag, haaber jeg dog, at Udvalget, netop fordi Sønderjyderne er med, vil kunne enes om Forslag om Organer, der kan sammenkaldes, naar vigtige nye Ordninger for Folkekirken skal drøftes, saaledes at vi paa en lettere Maade kan høre Kirkens Mening og Ønsker end gennem det tunge Menighedsraadsapparat, som vi i Øjeblikket sidder med. Jeg beklager derfor, at Kirkeministeren ogsaa har udtalt sig imod at stille Forslag, der pointerede Kirkens Vetoret. I alt Fald tror jeg at kunne sige, at hvis det virkelig er Venstres Stil-

ling til Kirkens Ret, vil sikkert en Mængde kirkeligt sindede Vælgere snart forstaa, at deres Tillid til dette Parti hviler paa et meget løst Grundlag. Uden Vetoret overfor Forslag, der berører Kirkens indre Anliggender, vil i alt Fald Roen og Tilliden i Folkekirken neppe kunne oprettholdes, men det er jo muligt, at Kirkeministerens Stilling til dette ikke er afvisende, hvis der kommer Forslag frem fra kirkelig Side, men det fremgik ikke af hans Udtalelser. Imidlertid har jeg det bedste Haab om, at vi gennem det foreslaaede Udvalg vil naa et Resultat, der er tilfredsstillende for alle kirkeligt interesserede, og jeg er forvisset om, at alle Udvalgets Medlemmer vil gaa til Arbejdet med fuld Forstaaelse af det store Ansvar, som de har, og besjælet af det oprigtige Brodersind, som kan gøre, at mindre Uoverensstemmelser udjævnes. Jeg har tillige det Haab til den danske Rigsdag, at ligesom den ved at vedtage dette Lovforslag gaar den rette og tilbørlige Vej, vil den ogsaa med Forstaaelse og Betænksomhed bygge paa Udvalgets Forslag.

Kun paa eet Punkt kunde jeg ønske Ministerens Svar — nu er han desværre ikke til Stede, men jeg kan maaske faa det ved den senere Behandling af Lovforslaget —, da hans Stilling paa dette Punkt ikke er mig ganske klar. Er det hans Mening, som det ogsaa synes af den højtærede Statsministers Forelæggelsestale her i Dag, at dette Udvalg skal være rent og skært raadgivende, hvad jeg i og for sig kan gaa med til? I saa Fald kommer det Spørgsmaal til at foreligge: Hvorledes vil man stille sig, naar Udvalget har afgivet sin Betænkning? Vil man saa uden videre kunne lovgive i den danske Rigsdag paa Grundlag af Udtalelser eller Afgørelser, der er fremkommet fra en raadgivende Forsamlings Side? Blandt andet af Hensyn til det, jeg har fremhævet om den formueretlige Stilling for den sønderjydske Kirke, tror jeg, at dette ikke lader sig gøre, i saa Tilfælde maa, saa vidt jeg kan se, de Afgørelser, der er kommet frem til Udvalget, gaa til en Stadfæstelse af den sønderjydske Kirke, eller ogsaa maa man forstaa dette, at Udvalget er raadgivende, paa en noget forskellig Maade for Folkekirken Vedkommende og for Sønderjyllands Repræsentanternes Vedkommende, hvilket jeg ogsaa meget vel kunde tænke mig; i alt Fald er disse Repræsentanter dernedefra ogsaa valgte af Kirkens Organer. Det var det ene Spørgsmaal. Jeg kunde tænke mig, at Kirkeministeren